

DOMOVINA

Oglaš:

Za 1 mm × 60 inseratnega stolpca mali 80 vinarjev, uradni 1'20 K, poslano, posmrtnice in reklame 2 K. Večkratne objave popust.

Izhaja ob ponedeljkih, sredah in petkih.

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Sódna ulica 6. Uredništvo „Domovine“, Miklošičeva c. 16, Tel. 72.

Naročnina:

Za celo „Domovino“ (trikrat na teden) mesečno 3 K, četrletno 9 K, polletno 18 K, celoletno 36 K. Petkova številka mesečno 1 K, četrletno 3 K, polletno 6 K, celoletno 12 K.

Po obisku Prestolonaslednika.

Naš vladar je bil v Zagrebu, v Ljubljani in v Mariboru. Sprejem je bil tak, da mora tudi najbolj zakrknjena duša reči: Na skali je zidana Jugoslavija, nerazrušna je, ker jo ves narod hoče.

Srce je še tako polno tega zadoščenja, da komaj moremo presojati politično in tudi gospodarsko dalekosežnost tega dogodka. Še pred par meseci so v Parizu in Londonu radi poslušali, kar so jim šepetali iz Rima, da ni pri nas nobene vdanosti tej deželi. Ta oblak je razgnan za vselej!

Pa tudi na ožje razmere v Sloveniji bo imel obisk prestolonaslednika globok vpliv.

Še po prevratu je ljubljanski škof Jeglič pisal javno, da je velik del naroda za Karla, večina za republiko, najmanjši del pa je za srbsko dinastijo. To pesem so trobentali kaplani po vsej deželi.

Zato je bilo tem večje veselje gledati, kako sta se Jeglič in Brejc vdala vdanosti napram pravoslavnemu Aleksandru Karagjorgjeviču. S slastjo sta nataknila red pravoslavne svetnike Sv. Save...

Zares višek zmage naše je tu: neverniki in nasprotniki Srbov so nosili velike sveče na čast

Srbom in Aleksandru! Radi smo ta prizor gledali od strani: Kdor ni s srcem zraven, a nosi svečo in vpije, ta je hlapec. Hlapec potrebuje vzpodbude, mi ne.

Bilo je tudi neljubih prizorov. Hlapci so odriivali iskrene Jugoslovane. Odrinili so slovenske kmete, delavce, obrtnike in trgovce, razžalili naše kulturne in gospodarske organizacije, ki so hotele pozdraviti vladarja. Pri ljudski veselici so tudi hitro odpeljali vladarja, da vidi manj naprednega ljudstva. Porabili so politično moč, ki jo ta hip po krivici drže. Zopet se je pokazalo, kako grdo se zajeda v naše narodno telo strupen črv, ki se zove rimski klerikalizem.

Jugoslavija je zmagala. Zmagal je Aleksander Karagjorgjevič. Jugoslavija pa mora biti zdrava.

Vi vsi, ki ste se zadnje dni iz srca radovali, Vi, ki ste videli, kako so klerikalci obrnili plašč po vetru ter zlorabili tudi vladarja v svoje strankarske namene, vi, naprednjaki vseh barv, ki ste čutili, kako so Vas odrinili, *pojdite sedaj s potrojeno silo na delo!* Notranjega sovražnika Jugoslavije — rimski klerikalizem — moramo uničiti, strupenega črva izrezati!

Prestolonaslednik - regent na Slovenskem.

Tako slavnostnega razpoloženja kakor te dni še ni bilo na Slovenskem in tudi takega navdušenja še ni bilo med nami kakor sedaj, ko smo v svoji sredi pozdravili prvega svojega vladarja, ki nam ga ni usilila tuja sila, temveč ki smo ga sami izklicali za svojega vladarja, ker njemu in njegovim junakom se imamo zahvaliti, da nismo več nemški sužnji, da svobodno dihamo, da je naš rod — na svoji zemlji svoj gospod.

Prihajali so že k nam razni Habsburžani, ampak to so bili tujci, med njimi in nami je zijal globok prepad, Habsburžane so ločili od ljudstva bajoneti, naš regent Aleksander pa je prišel med prsto, svobodno slovensko ljudstvo, ki je imelo tudi prost dostop do svojega vladarja, ki si je s svojim nastopom takoj osvojil srca vseh, in danes smo vsi enih misli: to je vladar po naši volji, temu lahko zaupamo usodo naše mlade ali krepke države, ker naš vladar je našega naroda sin, iz našega naroda je izšel, z njim živi in čustvuje.

V slavnostnih dneh regentovega obiska se je v prisrčnem stiku med kraljevičem in narodom pokazala ona prekrasna harmonija, ki veže naše ljudstvo z njegovim vladarjem. Srce se je topilo miline in zanosa videti kraljeviča, kako razume težnje in želje naroda, kako njegovo srce toplo bije za najmanjšega našega človeka, kako iskreno občuti našo bol za one brate, ki jim še ni zasijala svoboda in kako v njem vzbujajo drage besede, ki so na ustnicah vseh, iste občutke, kakor v naših srcih. Na blejskem otoku je prestolonaslednik krepko potegnil za vrv čudotvornega zvona in rekel: „Iz srca želim, da se izpolnijo največje želje dragih Slovencev, ki so tudi moje želje.“ To je bila tudi obenem *obljuba*, in Karagjorgjeviči so rod, ki je svoje obljube narodu vedno izpolnil.

Ni čuda torej, da je bil naš mladi vladar tako prisrčno, tako navdušeno pozdravljen povsod na Slovenskem, kamor je prišel, in je bilo njegovo potovanje po Slovenskem tako, da samo vladarji, ki res zaslužijo vse zaupanje in ljubezen ljudstva, tako potujejo.

Naš mladi vladar je bil globoko ginjen nad tako prisrčnostjo in pri povratku v Beograd je poslal v Ljubljano iz Brežic naslednji brzojav:

„Kratko bavljenje od nepuna tri dana u Ljubljani ipak Mi je dalo izdatno prilike, da u stalnom dodiru bez prestanka sa svim slojevima vidim, da slovenački deo našega naroda ne prijanja ništa manje za narodno ujedinjenje od druga dva dela. Osim Ljubljane imao sam zadovoljstvo obići neka obližnja mesta i Maribor i svuda se onaj prvi divni utisak samo jačao, ako je moguće. Srdačne i tople manifestacije u Slovenačkoj išle su pravo mom srcu i tu će ostati.“

Sa žaljenjem ostavljam ovu krasnu zemlju i krepki rodoljubivi narod slovenački s čvrstom željom, da opet i često dolazim medju Moje drage Slovence.“

V naslednjem podajamo poročilo o prihodu regenta v Ljubljano, o ljubljanskih dnevih in o potovanju na Bled ter v Maribor.

Od Zagreba do Ljubljane.

Pot regenta od Zagreba do Ljubljane je bil triumfalni pohod narodnega vladarja. Na prvi slovenski postaji v Brežicah priredili so mu prvi Slovenci svečan sprejem, ki se je ponavljal na vseh postajah, tako v Zidanem mostu, Hrastniku, Trbovljah in Litiji. Vse postaje so bile bogato in okusno okrašene, na njih zbrane velike množice ljudi, posebno v veličastnem številu je bilo zastopano kmetsko ljudstvo, ki je hotelo videti svojega prvega narodnega vladarja. In ko so ga videli, ko so govorili z njim, so se prepričali, da je med njimi res vladar, vreden njih ljubezni in zvestobe. Regent Aleksander je povsod nagovoril naše ljudstvo, v Hrastniku in Trbovljah je govoril z rudarji in se zanimal sploh za vse, kar je videl na naših lepih tleh.

Prihod v Ljubljano.

V soboto točno ob četr na šest pripeljal je dvorni vlak na ljubljansko postajo. Godba je zaigrala kraljevsko himno, regent je izstopil iz

voza, na peronu ga je pozdravil deželni predsednik dr. Brejc s kratkim govorom. Nato so mu bili predstavljeni razni dostojanstveniki, ki se je regent prijateljsko pogovarjal z njimi. Po oficijelnem sprejemu je stopil Aleksander pred kolodvor, kjer ga je pozdravila tisočglava množica. Tu je stopil pred regenta ljubljanski župan dr. Ivan Tavčar, ki ga je pozdravil z lepimi besedami. Regent se je kratko zahvalil, a nato med navdušenimi klici sedel v štirivprežni voz s predsednikom vlade dr. Vesničem. V ostalih vozeh so sedeli spremljevalci regenta, med njimi ministri dr. Kukovec, dr. Korošec, Krizman, dr. Drinković in Jovanović, podpredsednik narodnega predstavništva dr. Ribar in mnogoštevilni drugi civilni in vojaški dostojanstveniki.

Slavnostni sprevod se je začel pomikati po Cesti na južno železnico med špalirjem kraljevske garde in ljubljanskega vojaštva. Pri odhodu na Dunajsko cesto pred Bavarskim dvorom je pozdravila regenta prva skupina, slovenski dobrovoljci, ki so navdušeno pozdravljali svojega junaškega poveljnika v boju za zmago in ujedinjenje. Po Dunajski cesti je bil postavljen imponozant špalir Sokolov, ki se jih je zbralo preko 4000; veličasten je bil prizor, ko je naša narodna vojska pozdravljala svojega velikega brata. Pred kavarno Evropo so bili zbrani mnogoštevilni slovenski župani, a ob straneh je bila v špalirju naša mladina in razne stanovske organizacije. Navdušenje je bilo velikansko, regent se je prijazno zahvaljeval in pozdravljal svoj narod. Na stavbišču pred Slonom je bila Pevska zveza, ki je pod vodstvom ravnatelja Glasbene Maticice Mateja Hubada zapela „Bože pravde“, „Lepo našo domovino“ in „Naprej“. Veličastna je bila skupina med Slonom in Jadransko banko, kjer so bili zbrani naši begunci iz zasedenega ozemlja z napisi Trst, Soča in Istra. Nepopisno je bilo navdušenje, ko je prišel regent do te skupine, ki jo je prisrčno pozdravil. Po Aleksandrovi cesti so tvorili špalir Orli in razne katoliške organizacije, jugoslovanski železničarji, gasilci, pred gledališčem člani gledališča, Čehi v pestrih narodnih nošah. Pred Narodnim domom je pozdravljala regenta narodno napredno žensko, dalje akademiki, kulturna in prosvetna društva, pred Trubarjevim spomenikom slovenski umetniki, a pri vходу v drevored na visoki tribuni slovenski planinci. Po Bleiweisovi cesti do vladne palače je bila zopet šolska mladina. Posebno so dvigale lepoto špalirja skupine slikovitih narodnih noš, ki so bile razvrščene v gotovih presledkih v špalirju.

Pred deželno vlado je regent šel s svojim spremstvom v palačo in takoj prišel na balkon, nato se je začel pomikati pred njim sprevod, na čelu je jahala sokolska konjenica, za njo slovenski dobrovoljci, za njimi mogočne vrste Sokolov, a potem vse korporacije, društva in mladina, ki je poprej tvorila špalir od kolodvora do vladne palače. Skoro dve uri se je pomikal sprevod, a regent je stal ves čas na balkonu in presrčno odzdravljaval množici, ki ga je navdušeno pozdravljala.

Po sprevodu se je vršil v vladni palači slavnostni diner, kjer je regent pozdravil v lepem govoru Slovenijo in Slovence; odgovoril mu je deželni predsednik dr. Brejc.

Ze med dinerjem se je začela zbirati pred vladno palačo ogromna množica, ki je pozdravljala svojega vladarja. Ko se je približal sprevod z neštevilnimi bakljami in lampijoni, ko so zaigrale godbe narodne pesmi, priklopelo je navdušenje do vrhunca. Tedaj pa se je pojavil na balkonu regent Aleksander. Navdušenje se ni po-

leglo, in ko je dal znamenje, da hoče govoriti, nastala je smrtina tišina. S krepkim glasom je spregovoril regent sledeče besede:

„Pozdravljam sve Slovence s ove i one strane demarkacione linije. Nadam se da te Slovenci s one strane u kratko uživati onu istu slobodu, koju uživaju s ove strane demarkacione linije.“

Po teh besedah je nastalo tako veliko navdušenje, ki ga Ljubljana še ni videla, najmanj petkrat se je moral regent še pokazati na balkonu. Nepregledna množica se je pomikala mimo vladne palače, godbe so igrale, in pesmi so donele v pozno noč.

Okoli polnoči se je šele začela razhajati množica.

Tako je sprejela bela Ljubljana svojega prvega narodnega vladarja in mu pokazala, kako mu je hvaležna za njegovo veliko delo osvobodjenja in ujedinenja.

Drugi dan v Ljubljani.

V nedeljo zjutraj se je odpeljal regent Aleksander s svojim spremstvom v stolno cerkev, kjer ga je pričakoval in pozdravil z mnogoštevilno asistenco ljubljanski knezoškof dr. Jeglič, ki je odslužil mašo, kateri je prisostvoval regent. Po končani maši se je odpeljal regent v pravoslavno cerkev, kjer ga je pozdravil in izvršil kratko blagodarjenje svečenik Obradović. Potem se je regent odpeljal proti Kongresnemu trgu, kjer je bila pred jugoslovensko univerzo zbrana vsa ljubljanska šolska mladina. Iz tisoč in tisoč mladih grl je zadonel pozdrav regentu, ki se je podal na balkon univerze, kjer ga je sprejel in pozdravil v imenu proforskega zbora rektor dr. Jos. Plemelej. Regent mu je odgovoril in obljubil, da bo posvetil največjo pažnjo kulturnemu delu in je končal svoj govor s klicem: „Da živi omladina, budućnost naša!“

Pevci Glasbene Matice so zapeli naše narodne himne, a mladina in tisočglava množica je pozdravljala regenta. Nato se mu je poklonila deputacija akademikov, njen vodja ga je pozdravil z vznešenim pozdravnim govorom.

Nato se je podal regent med špalirjem mladine peš do Prešernovega spomenika, kjer je položil našemu pesniku-velikanu srebrn lavorjev venec z napisom: 27. VI. 1920. Aleksander.

Od spomenika se je podal regent na magistrat, kjer ga je sprejel župan z občinskim svetom in magistratnim uradništvom. Tu se je podpisal v spominsko knjigo.

V teku dopoldneva je regent obiskal še državno obrtno šolo in muzej.

Ob treh popoldne je regent v sprejemni dvorani deželne vlade sprejel zastopnike raznih narodnih, kulturnih, političnih, strokovnih in gospodarskih organizacij in društev.

Po končanem sprejemu deputacij se je podal regent s svojim spremstvom na veliko narodno veselico na Koslerjevem vrtu. Pestra je bila slika krasnih narodnih noš, ki so tvorile špalir od vlade do slavnostnega prostora. Pri vходу je pozdravila regenta gospa županja dr. Tavčarjeva, z njo je šel regent na vzvišen oder, kjer so mu pevska društva zapela „Morje adrijansko“. Nato se je regentu poklonila kmetska svatba, regent je z zanimanjem opazoval narodne navade in običaje. Živahno aklamiran je zapustil veselčni prostor.

Zvečer je obiskal regent slavnostno predstavo v opernem gledališču, kjer je v pavzi odšel za oder in se razgovarjal s člani opere in drame. Po končani predstavi se je odpeljal regent v deželno palačo.

Od gledališča pa do vladne palače je množica navdušeno aklamirala regenta, ki je bil vidno ginjen nad tako iskrenimi izrazi ljubezni slovenskega naroda.

Vojaška parada.

V ponedeljek ob osmi uri zjutraj je pričakovalo vojaštvo, razvrščeno po Bleiweisovi, Gosposvetski in Dunajski cesti regenta, ki je prišel na konju s svojim spremstvom. Bil je cel gardni polk in tudi gardni konjeniški oddelek, potem ljubljanski (40.) pešpolk, ki je sedaj dobil ime „Triglav“, in dravski topničarski polk.

Ko se je regent pojavil, je godba zaigrala himno, regent je vsak posamezen bataljon pozdravil s „Pomози bog, junaci!“ na kar je zagrmel enoglasen odzdrav vojakov: „Bog ti pomogo!“ Ko je tako obšel regent vse čete, se je ustavil v Aleksandrovi ulici in tam so vsi oddelki defilirali pred njim. Lep je bil pogled na krepke vojaške postave in s ponosom smo zrlji na našo mlado vojno moč, ki se je v tem kratkem času, odkar obstoji Jugoslavija, že tako krepko

razvila in veseli smo bili, ko smo slišali lepa domača povelja: „Mirno!“ „Pozdrav na levo!“ namesto nekdanjih nemških, našim ljudem nerazumljivih povelj.

V zraku so pa krožili vojaški aeroplani, ki so tudi prileteli na parado.

Po Gorenjskem.

Takoj po vojaški paradi se je odpeljal regent s spremstvom na avtomobilih na Gorenjsko. Vse vasi so bile v zastavah in zelenju, ljudstvo in šolska mladina je prisrčno pozdravljala regenta, kojega prihod v Kranj so oznanjali streli iz topičev. Kranj je bil res zelo lepo ozaljšan in regenta je pričakovala velika množica ljudstva iz mesta in okolice, ki ga je sprejela z velikim in iskrenim navdušenjem, pozdravil ga je pa župan.

Tudi vse vasi od Kranja do Radovljice so bile v zastavah in zelenju, ljudstvo je povsod pričakovalo in pozdravljalo regenta, a od Radovljice do Bleda je bil takorekoč en sam špalir ljudstva.

Na Bledu.

Prekrasen je bil sprejem na našem biseru Bledu, kjer se je zbralo ljudstvo z Bleda in okolice, iz Bohinja in okolice in zelo mnogo tudi s Koroške.

Regent se je peljal okoli vsega jezera, ki mu je zelo ugajalo, in se je večkrat ustavil in občudoval to prirodno krasoto.

Okoli zdraviliškega parka je bilo toliko ljudstva, največ v lepih narodnih nošah, da se kar naprej ni moglo. Sicer se je pa regent prav rad ustavljal pri posameznih skupinah in se pogovarjal z ljudmi.

V hotelu Malnar je gosp. Kenda regentu in spremstvu prav lepo postregel. Stregle so Sokolice, gosp. Kenda je pa — oblečen v narodno nošo — prosil regenta, da bi se podpisal v hotelsko knjigo, kar je regent prav rad storil.

Lepa je bila vožnja po jezeru. Regentov čoln je bil lepo ozaljšan, vodile so ga pa krepke sokolske roke. Čez dva sestavljena čolna so bile položene deske in tam je bil pevski zbor v narodnih nošah, ki je pel ves čas vožnje do otoka, obenem je pa plavalo po jezeru vse polno drugih, lepo ozaljšanih čolnov.

Na otoku, in sicer na stopnicah, je bila zbrana šolska mladina z zastavicami, ki je regenta viharno pozdravljala. Regent si je ogledal cerkev, se vpisal v spominsko knjigo in se ob viharnih ovacijah šolskih otrok in drugega na otoku zbranega občinstva vrnil na kopno pri hotelu Petran, kjer so že čakali avtomobili in regent se je s spremstvom odpeljal najprej v Trzič, kjer si je ogledal tamošnje tovarne, potem pa naravnost nazaj v Ljubljano.

Na sokolski prireditvi.

Društvo Ljubljanski Sokol je imelo javno prireditev na športnem prostoru pri vходу v Šiško in regent je posetil to prireditev pri povratku z Gorenjskega. Sokoli so izvajali razne vaje tako lepo in dovršeno, da je regent neprestano odobral. Ko so Sokoli in Sokolice korakali pred regentom, jih je naš mladi vladar, ki je velik prijatelj sokolstva in že od nekdanj sam Sokol, zelo prijazno pozdravljal z „Zdravo, Sokoli!“ Dr. Oražnu, starosti zveze vseh jugoslovanskih Sokolov, je rekel regent, da je on vedno računal s sokolstvom, o prireditvi sami se je pa izrazil zelo pohvalno.

Navdušeno pozdravljen od sokolstva kakor tudi od zbranega občinstva, je regent po tričetrturnem bivanju na športnem prostoru odšel, zvečer pa je prisostvoval lepo uspelemu koncertu „Glasbene Matice“ v Unionski dvorani.

Odhod iz Ljubljane.

Včeraj zjutraj ob 8. uri so začeli grmeti topovi na ljubljanskem gradu in kmalu nato je pridrala po Bleiweisovi cesti vrsta avtomobilov. Regent Aleksander je odhajal s spremstvom skozi Celje v Maribor, da poseti tudi to nad vse važno točko na naši severni meji.

Med potjo se je regent nešteto krat ustavil, sprejemal deputacije in se razgovarjal s kmeti in šolskimi otroci. Za vsakogar je imel prijazno besedo. Ni mogoče opisati vseh navdušenih sprejemov po tako številnih krajih med Ljubljano in Mariborom, kjer je narod povsod svečano pozdravljala svojega regenta Aleksandra. Posebno lepi in veličastni so bili sprejemi v večjih krajih, kakor v *Domžalah, Št. Pavlu, na Vranskem, v Št. Petru, Vojniku, Konjicah in Slov. Bistrici*. Povsod so regenta pozdravljali občinski gerenti in zastopniki naroda. V vsakem kraju se mu je

poklonila tudi šolska mladina. Jako slovesen je bil sprejem

v starodavnem mestu Celju.

Ze pred mestom je bilo postavljeno vojaštvo tamošnje garnizije, ki jo je regent pregledal. Na Mestnem trgu je bila postavljena bogato okrašena estrada. Tukaj je pozdravil regenta gerent celjske občine. Potem so bile regentu predstavljene mnogobrojne deputacije raznih uradov, korporacij in duhovščine. Nasproti estrade je bila postavljena velika skupina beguncev in priseljencev iz zasedenega ozemlja z napisi Trst, Gorica in Istra. Vodja te skupine je z navdušenimi živio-klici pozdravljala regenta in kralja. Deklica iz tržaške okolice v narodni noši je poklonila prestolonasledniku krasen šopek. Nadalje se mu je poklonila soproga odvetnika dr. Kalana v imenu velike skupine celjskega ženstva v narodnih nošah. Prestolonaslednik si je dal predstaviti mnogo navzočih. Med drugimi sta mu bili predstavljeni tudi soproga in hčerka ministra dr. Kukovca. Celjska društva z mnogobrojnimi zastavami so z navdušenimi ovacijami pozdravljala regenta, ko je pregledoval njihove vrste. Nato je šel prestolonaslednik s svojim spremstvom po Mestnem trgu skozi gost špalir vzklikajočega naroda. Po ginljivem slovesu je nato nadaljeval med navdušenimi ovacijami Celjanov svojo pot proti Mariboru, kamor je došel po 12. uri. V Mariboru je že ob železniškem tiru na Tržaški cesti pozdravljala regentov prihod slavolok, kjer se je postavila Zveza jugoslovenskih železničarjev s svojo godbo. Med vedno gostejšim špalirjem so se avtomobili nato pomikali proti mestu, kjer je bil na mostu postavljen velik, krasno ozaljšan slavolok. Na Trgu kralja Petra in na obeh straneh mosta je bila razvrščena ženska mladina iz mesta in okolice, deklice v belih oblekah, ki so sprejela regenta z navdušenimi živio-klici. Med neprestanimi ovacijami je došel na Glavni trg, kjer se mu je javil poveljnik, polkovnik Todorović. Regent je pregledal častno četo, nakar se je podal s svojim spremstvom na estrado pred magistratnim poslopjem. Tam ga je pozdravil vladni komisar dr. Leskovar. Regent se je govorniku s toplimi besedami zahvalil za lepi pozdrav in mu izrazil svoje veselje nad svečanost, a obenem tako prisrčnim sprejemom ter obljubil, da se bo še večkrat rad povrnil med svoje Mariborčane. Ko je Glasbena Matica odpela himno „Bože pravde“, je med sviranjem gardne godbe regent stopil z estrade in se približal zbranim poslancem, s katerimi se je pričel prijazno razgovarjati. V imenu narodnega ženstva mu je nato poklonila soproga generala Maistra krasen šopek s trakovi in z napisom: „Ti naš si, Aleksander, a mi smo Tvoji“. Regent se je zahvalil v kratkih besedah. Regent se je nato z mnogimi gospodi nekoliko časa razgovarjal, nakar se je med trajnimi živahnimi ovacijami večtisočglave množice podal v magistratno poslopje, kjer je sprejemal številne deputacije. V imenu deputacije Prekmurcev je njihov zastopnik pozdravil regenta. Med deputacijami sta se poklonili regentu tudi odposlanstvi mariborskih Nemcev in mariborske evangeljske zveze. Po končanem sprejemu se je regent prikazal s svojim spremstvom na balkonu magistrata ter se je navdušeno vzklikajočemu narodu s kratkimi besedami zahvalil za ovacije in sprejem, in sicer nastopno:

„Hvala Vam lepa, bratje Slovenci! Ziveli!“ Po sprejemu se je regent med špalirjem Sokolov odpeljal s svojim spremstvom v avtomobilih po okrašenih mestnih ulicah, kjer se je gnetla nepregledna množica. Na Slomškovem trgu je regent izstopil iz avtomobila in se podal v stolno cerkev, kjer ga je pričakovala številna duhovščina in ga pozdravila. Nato so avtomobili vozili po mestnih ulicah do Narodnega doma, kjer je bil slavnostni obed, h kateremu je bilo povabljenih 110 gostov. Med obedom je godba kraljeve garde svirala razne komade. Ob 3/4 15. uro se je regent med gostim špalirjem in prisrčnimi ovacijami mariborskega občinstva odpeljal s spremstvom na glavni kolodvor. Preden je stopil v dvorni vlak, ki se je pripeljal iz Ljubljane v Maribor, sta mu izročila mali Čotičev Rajko in mala Vacaceva, ki sta imela žalne trake na prsih, šopek cvetlic kot pozdrav bratov iz neodrešene domovine. Ob 1/4 16. uro se je regent med ponovnimi živahnimi ovacijami občinstva, ki je napolnilo ves kolodvor, med sviranjem godbe odpeljal s svojim spremstvom proti jugu.

Povratek v Beograd.

Stanice Južne železnice od Maribora do Zidanega mosta so bile krasno okinčane in povsod

so velike množice zbranega ljudstva regenta navdušeno pozdravljale. Prestolonaslednik je še ponovno izstopil iz vlaka, se pristrčno razgovarjal z ljudmi, ginjen sprejemal cvetje iz rok naše mladine. Na zemljo se je spuščala lepa, topla noč, ko je vlak zapuščal slovenske kraje. Svetle zvezdice so prijazno smehljajoč pošiljale svoje pozdrave kraljeviču zmagoslavnemu, ki odnaša s seboj slovenska srca...

Za „Domovino“.

„Domovine“ posebna izdaja je vzbudila povsod pozornost. Vsak, ki jo je bral, je priznaval, da izraža čustvo naprednih Slovencev. Tudi vsi ministri so jo dobili. *Nj. Visočanstvo prestolonaslednik je izrekel uredniku zahvalo in se pohvalno izrazil o nekaterih člankih.*

„Domovina“, ki si je stavila za nalogo, da zlasti kmetstvo ljudstvo informira, bo vršila to delo naprej. Kdor pa ima le malo pojma, kaj se pravi izdajati v današnjih časih list, ta se pridruži našemu pozivu:

Nabirajte naročnike za „Domovino“! Vprašaj vsak vsakega somišljenika: ali si že naročil „Domovino“? Ali si jo naročil svojim znancem? Naročnina je tako nizka, da se resno izgovarjati ne moreš. Delavni somišljeniki naj s polo pobero naročnine in jih pošljejo upravi.

Gospodarstvo.

g. Naš denar raste. Finančni minister Stojanovič (demokrat) vodi oster boj za ozdravljenje naše valute. On pravi: če se bo za dinar (ali krono) v inozemstvu dosti dobilo, bo draginja šla nazaj. To velja 1.) za vse one predmete, ki se uvažajo iz inozemstva, 2.) za one, ki se sicer tu dobe, pa so v kljub carini dražji nego bi prišli, če bi se jih od zunaj pripeljalo. V mislih nam je manufaktura, kolonialno blago, sladkor. Stojanovič ima že sedaj precej uspeha. V Curihu (Švica) je naša krona prilezla že na 7.60, to je: za 100 kron daš 7 švicarskih frankov in 60 centimov ali obratno: za 100 kron dobiš 13.16 frankov. Avstrijska krona je ostala pri 3.80, vredna je torej polovico naše krome.

Novosti.

Slavnostne „Domovine“, ki je izšla o priliki poseta regenta Aleksandra, je mogoče še dobiti. Naroča se pri „Upravništvu Domovine“ v Ljubljani, Sodna ulica št. 6. Izvod stane 1 K.

n. Za 10 naročnikov en brezplačen izvod! Kdor zbere 10 celoletnih naročnikov, t. j. vpošlje 360 K z navedbo točnih naslovov, *ta dobi en izvod „Domovine“ celoletno brezplačno.* Nabiralci, ki se v interesu naprednega tiska posvetijo temu delu, naj na polo papirja napišejo naslove, ob enem dajo denar na pošto. Na polo napišejo tudi da se je pod njih imenom poslal „Upravništvu Domovine“ v Ljubljani znesek 360 K. Nato se nabiralec ali pa kdo drugi, kateremu on to podari, vpiše med naročnike.

n. V Sodražici se vrši v nedeljo 4. julija zlet sokolskih društev ribniškega okrožja.

n. Razsvetljava vagonov. V kratkem se zopet uvede plinska razsvetljava vagonov na naših železnicah. Ker so priprave za proizvodnjo plina premajhne, bo razsvetljava za enkrat uvedena samo v brzovlakih.

n. Jugoslovani v gostih pri Cehih. V ponedeljek dopoldne se je poklonilo na Hradečanih 15 zastopnikov jugoslovanskega Sokolstva predsedniku Masaryku. Prisotni so bili tudi ukrajinski in francoski zastopniki. V imenu Češke občesokolske je govoril dr. Scheiner, v imenu jugoslovanskega sokolstva pa dr. Lazar Popović. Masaryk se je zahvalil za poklonitev v češkem in francoskem govoru. Ob 10. dopoldne je v državni zbornici zboroval mednarodni časnikarski sindikat. Zborovanje je otvoril predsednik češkega sindikata dr. Svatek v francoskem, angleškem in srbohrvatskem jeziku. Navzoče je pozdravil tudi minister za zunanje stvari dr. Beneš. Čehi, Angleži in Amerikanci so priredili Jugoslovanom živahne ovacije. Govorili so vsi zastopniki časnikarstva iz zavezniških in pridruženih držav razen Italijanov, ki niso došli na zborovanje. V imenu jugoslovanskih časnikarjev je govoril v francoskem in srbohrvatskem jeziku urednik Kisić iz Splita. Sprejeta je bila resolucija glede ustanovitve mednarodnega časnikarskega sindikata v Bruslju. Popoldne se je vršila zopet javna telovadba sokolstva pri natlačeno polnih tribunah. Uspeh je bil sijajen. Navzoč je bil predsednik Masaryk in zastopniki tujih držav. Nocoj priredi jugoslovansko poslaništvo banket povodom proslave Vidovega dne.

n. Francoski minister odlikoval Sokole. Francoski minister Barthou je izročil starostj Češke občesokolske dr. Scheinerju oficirski križ častne legije.

n. Sprememba pristojnega poštnege urada poštne nabiralnice Čatež. S 1. julijem 1920 se je izločila poštna nabiralnica Čatež z dostavnim okolišem Čatež, Čateške toplice, Bobeno, Prilepe, Sobenaves, Cerina, Mai Cirknik in Žejno iz poštnege okoliša urada Krška vas in se pridružila okolišu poštnege urada Brežice. Nabiralnica ima zvezo s poštnim uradom Brežice potom šestkratne (v tednu) peške pošte Jesenice ob Savi-Brežice.

n. Čehi bojkotirajo Madžare. „Pravo Lidu“ poroča: Po poročilih iz Češkoslovaške izpolnjujejo češke strokovne organizacije pri izvršitvi bojkota proti Madžarski dolžnosti mednarodne solidaritete. List poudarja zlasti disciplinarnost slovaških delavcev, ki so v sklepu glede bojkota izrazili svojo solidariteto v boju proti madžarski reakciji. Delavci slovaških tvornic papirja, slovaški železničarji in poštni uradniki na Slovaškem so se organizirali, da izvedejo bojkot.

n. Karagjorgjeva hiša se nahaja na Koroški cesti v Mariboru. V njej je svoj čas prebival praded sedanjega našega regenta Aleksandra, knez Črni Jurij.

n. Obnova stanovanj v Beogradu. Odsek za obnovo stanovanj v ministrstvu za zgradbe je dobil naknadni kredit petih milijonov dinarjev za popravilo poslopij v Beogradu, ki so bila v vojni poškodovana, in za dovršitev pred vojno započetih zgradb.

n. Rusi žele svoje šole. Rusi, ki stanujejo v Beogradu in sploh v Jugoslaviji, so prosili ministrstvo prosvete, da se jim odobri otvoritev ruske gimnazije v Zemunu, na kateri bi se razen ruskega jezika in drugih predmetov učil tudi naš jezik, naša književnost in zgodovina. Prošnja se je poslala prosvetnemu odseku in bo najbrže odobrena.

n. Prva ladja v Jugoslaviji — iz betona! V Molenti (Dalmaciji) so zgradili prvo betonsko ladjo v Jugoslaviji po sistemu dr. Stjepana Sirečića in Marka Kise. Poizkusi na morju so

dobro uspeli ter se nadaljujejo. Blagoslovljenje ladje se bo vršilo na slovesen način. Prva ladja tega tipa bo nosila ime „Peter I.“ ter bo služila razvoju naše mornarice.

n. Regentov dar za siromašne dijake vseučilišča v Ljubljani. Major Radko Rakotič je izročil rektorju drju. Plemlju 40.000 kron kot dar prestolonaslednika regenta Aleksandra za siromašne dijake ljubljanskega vseučilišča.

n. Veliko vojaško municijsko skladišče je pretekli teden zletelo v Ločniku na Goriškem v zrak. Daleč na okoli je vse porušeno. Skoda je velikanska.

n. Kardinal Skrbensky, znani avstrofilski nadškof v Olomucu, se je pod pritiskom javnosti odpovedal svojemu mestu. Kakor se poroča, bo imenovan za njegovega naslednika bivši državni poslanec dr. Stojan.

n. Nezgoda. Pri kinčanju mlaja pod gostilno „Pri Figovcu“ v Ljubljani je v soboto padel razlestve ognjegasec Košiček in se znatno poškodoval. Prepeljan je bil v bolnišnico.

n. Sedem tatov je pobegnilo v noči od 22. na 23. t. m. iz preiskovalnega zapora mariborskega okrožnega sodišča. Na vesti imajo celo vrsto tatvin in goljufij in so po večini iz mariborske okolice.

n. Peter Grasselli — 80letnik. V nedeljo je slavil v Ljubljani v popolni telesni in duševni čilosti ravnatelj užitninskega zakupa g. Peter Grasselli, 80letnico svojega rojstva. Slavljencec je bil prvi slovenski župan v Ljubljani, ko so leta 1882. Slovenci po trdi borbi iztrgali prestolico Slovenije iz nemških rok.

n. V blaznosti zažgal hišo. V nekdanji Rakuševi hiši na Liscah pri Celju je v noči od 24. na 25. t. m. izbruhnil ogenj, ki je v dveh urah popolnoma uničil poslopje in vse, kar je bilo v hiši. Zažgal je dr. Cezar Bobisut, ki je že dalje časa bolehal na umu in si predstavljal, da je predsednik avstro-ogrske republike. Zvečer je najprej razbil vse svoje pohištvo, ob pol enajstih ponoči pa je zažgal še poslopje. Polil je stanovanje s petrolejem. Blazneža so prepeljali takoj v blaznico na Studenec.

n. Ujetniki iz Rusije se vračajo. Z Dunaja se poroča, da je prispelo tjakaj več transportov ujetnikov iz Rusije, med njimi tudi 57 Jugoslovancev.

n. Zakon na vojne dobičke — začasno ukinjen. Finančno ministrstvo je odredilo, da naj se vsako poslovanje na podlagi zakona o davku na vojne dobičke takoj ustavi. Prijav o pridobitvi, oziroma odsvojitvi nepremičnin in premičnin na podlagi tega člena ni treba vložiti pri davčnih oblastvih.

n. Pod vlak se je vrgel pred par dnevi v Zagrebu črnogorski vseučiliščnik Miloje Radojevič. Lokomotiva ga je popolnoma raztrgala. V pismu, katerega so našli pri njem, pravi, da ga je gnala v smrt okolnost, ker je padel pri izpitu.

n. Radi umora svojega moža kaznovana z 20 K globe. Porotno sodišče v Dunajskem Novem mestu je obsodilo uradnikovo ženo Terezijo Kainz, ki je ustrelila svojega moža, na 20 K globe. Mož je imel razmerje z drugo. Žena ga je ponovno s povzdignjenimi rokami prošila, naj ne zapusti družine, ker pa je le ni hotel uslišati, ga je ustrelila. Vse priče so izjavile, da je bila obtoženka skrbna mati in zvesta žena. Sodišče jo je zato obsodilo samo radi nedovoljenega nošenja orožja na 20 K globe.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA V LJUBLJANI

Štritarjeva ulica št. 2. Podružnice v Splitu, Trstu, Celovcu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru in Borovljah; bančna ekspozitura v Ptuju.

Dolniška glavnic
in rezerve okrog

K 50,000.000 —

Telefon št. 261.

Sprejema

vloge na knjižice in tekoči račun
proti ugodnemu obrestovanju.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev,
= valut in dovoljuje vsakovrsne kredite. =

Brzjavni naslov: „Banka“.

Dolniška glavnic
K 30,000.000

Jadranska banka :: Podružnica Ljubljana

Rezerve: okrog
K 10,000.000

Centrala: Trst. Podružnice: Beograd, Dubrovnik, Dunaj, Kotor, Maribor, Metkovič, Opatija, Split, Sarajevo, Šibenik, Zadar, Ekspozitura Kranj.

Sprejema: Vloge na knjižice. — Vloge na tekoči in žiro-račun proti najugodnejšemu obrestovanju. — Rentni davek plača banka iz svojega.

Kupuje in prodaja: Devise, valute, vrednostne papirje itd.

Escontira: Menice, devize, vrednostne papirje itd.
Izdaja: Čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

Daje predujme: na vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih. Daje trgovske kredite pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

Brzjavni naslov: Jadranska.

Telefon št. 257.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA V LJUBLJANI.

Aktiva.

Bilanca.

Pasiva.

	Koncem 1918		Koncem 1919			Koncem 1918		Koncem 1919	
Blagajna	7,187.853	07	4,777.423	02	Delniška glavnica	10,000.000	—	20,000.000	—
Menice	1,680.458	11	7,849.891	33	Rezervni zakladi	2,001.781	21	7,964.747	21
Valute in devize	90.760	88	6,935.932	88	Pokojninski zaklad	309.673	06	456.861	86
Predujmi na vredn. papirje	13,722.464	44	17,334.866	36	Vloge	89,497.628	11	148,425.903	40
Vrednostni papirji	13,119.578	83	32,001.014	53	Upniki	65,932.628	97	188,225.821	57
Dolžniki	131,939.235	40	295,052.678	60	Transito obresti	224.231	59	57.311	47
Irrventar	105.455	32	207.207	12	Nedvignjene dividende	19.472	—	198.360	—
Realitete	1,383.314	54	2,474.526	27	Dobiček	1,243.705	65	3,059.687	86
Konzorcijalni računi			1,755.153	26					
	169,229.120	59	368,388.693	37		169,229.120	59	368,388.693	37

Izdatki.

Račun izgube in dobička.

Prejemki.

	1918		1919			1918		1919	
Obresti	3,759.207	72	6,814.237	92	Obresti	5,007.797	64	9,940.710	54
Upravni stroški	177.827	13	426.854	24	Iznos bančnih poslov	1,118.553	90	2,512.525	21
Plače in doklade	753.081	54	1,455.450	79	Iznos realitet	32.258	63	39.892	13
Davki in pristojbine	276.948	97	821.912	79	Prenos dobička iz minolega leta	66.367	13	116.354	85
Odpis inventarja	14.206	29	31.339	13					
Čisti dobiček (inkl. prenos iz prejšnjega leta)	1,243.705	65	3,059.687	86					
	6,224.977	30	12,609.482	73		6,224.977	30	12,609.482	73

Promet v I. 1919. je znašal ca. 12 in pol milijard, proti I. 1918. za ca. 7 milijard več.

Glasom sklepa občnega zbora z dne 8. junija t. l. se izplačuje **kupon št. 19 po K 36**— pri naši centrali v Ljubljani in pri podružnicah v Borovljah, Celju, Gorici, Mariboru, Splitu, Trstu, Sarajevu in pri agenturi v Ptuj.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA V LJUBLJANI.

Podružnice: Borovlje, Celovec, Celje, Gorica, Maribor, Split, Sarajevo, Trst. Agentura v Ptuj.

Ustanovljena leta 1900.

Ustanovljena leta 1900.

Poziv k subskripciji

novih delnic Ljubljanske kreditne banke XI. emisije I. 1920/II.

Vsled sklepa občnega zbora delničarjev Ljubljanske kreditne banke z dne 8. junija t. l. v to pooblaščen, je sklenil upravni svet istega dne provesti zvišanje delniške glavnice

od SHS K 30,000.000.— na SHS K 50,000.000.—

z izdajo

50.000 novih delnic po SHS K 400.— nom. v skupnem znesku SHS K 20,000.000.—

in sicer:

- subskripcija novih delnic se vrši od **25. junija do 25. julija 1920.**
  - pri Ljubljanski kreditni banki in njenih podružnicah v Borovljah, Celju, Gorici, Mariboru, Sarajevu, Splitu, Trstu ter pri ekspozituri v Ptuj.
  - pri Hrvatski trgovinski banki v Zagrebu in njeni podružnici v Osijeku.
  - pri Živnostenski banki v Pragi in njenih podružnicah v Češkoslovaški in
  - pri podružnicah Živnostenske banke v Wien-u za Nemško Avstrijo.
- Dosedanji delničarji imajo pravico prevzeti na podlagi **2 starih delnic po 1 novo delnico à SHS K 400.— nom., po SHS K 900.— tel quel**, plačljivih naenkrat pri subskripciji. Odlomki delnic se pri tem ne vpoštevajo.
- Nove delnice so deležne dobička od 1. julija 1920.
- Pri subskripciji se morajo predložiti subskripcijskemu mestu v zgoraj navedenem roku plašči starih delnic v svrhu označbe, da je pravica do opcije izvršena, dočim imajo imetniki delnic zadnjih 2 emisij, katerih izdaja vsled tehničnih zaprek ni bila do sedaj mogoča, pravico do opcije v določenem subskripcijskem roku na podlagi tozadavnih pismenih prigrasnic ali začasnih potrdil o vplačanih delnicah.
- Od azijskega kurznege dobička nove emisije se dodeli po odbitku stroškov in doklad te emisije, SHS K 1,000.000.— po pokojninskemu zakladu bančnega osobja, SHS K 1,000.000.— rezervnemu zakladu za bančne zadolžnice, ostanek pa pripade azijskemu rezervnemu zakladu banke.
- Nove delnice se izročijo subskribentom po 1. februarju 1921, proti izročitvi začasnih potrdil, oziroma obračunov o subskribiranih delnicah.

Uspeh emisije je zajamčen po posebnem sindikatu.

Ljubljana, meseca junija 1920.

Ljubljanska kreditna banka.